

Komission tiedonanto: kilpailukykykompassi EU:lle

Kokous

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi tiedonannon kilpailukykykompassista EU:lle 29.1.2025 (KOM (2025) 30 lopullinen). Kompassi ohjaa komission työtä seuraavat viisi vuotta ja listaa toimenpiteiden painopisteet kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Kompassi sisältää komission suunnitellut innovaatiokuilun kaventamiseen, yhteisen tiekartan hiilestä irtautumiseen ja kilpailukykyyn sekä riippuvuuksien vähentämiseen ja turvallisuuden kasvattamiseen. Lisäksi kompassi kuvaa komission toimia ja aloitteita kilpailukyvyyn horisontaalisissa mahdollistajissa: sääntely-ympäristön yksinkertaistaminen, sisämarkkinat, rahoitus, osaaminen ja laadukkaat työpaikat sekä politiikkatoimien koordinaatio EU:ssa ja kansallisesti.

Tiedonanto on kuvaileva strateginen ohjelma, jonka perusteella komissio tulee antamaan ehdotuksensa. Varsinaisiin ehdotuksiin otetaan kantaa, kun komissio on antanut ehdotukset.

Suomen kanta

Suomen tavoitteena on globaalisti vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni, joka edistää jäsenvaltioidensa ja kansalaistensa turvallisuutta, hyvinvointia ja taloudellisia etuja. Demokratia, oikeusvaltioperiaate sekä perus- ja ihmisoikeudet ovat unionin kaiken toiminnan perusta. (E 58/2023 vp) Suomi edistää pitkäjänteisesti sukupuolten tasa-arvoa EU:ssa. (E 58/2023 vp)

Suomen näkemyksen mukaan EU:n strateginen kilpailukyky perustuu unionin omien vahvuuksien edelleen kehittämiseen ja markkinaehtoisille ratkaisuille. Keskiössä ovat toimivat, vapaaseen liikkuvuuteen perustuvat sisämarkkinat sekä tehokas valtiontuki- ja kilpailupolitiikka, jotka osaltaan edistävät ennustettavuutta ja suotuisaa investointiympäristöä. Suomi pitää tärkeänä konkreettisia toimia sisämarkkinoiden vahvistamiseksi erityisesti palveluiden, tavaroiden ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden

osalta ja korostaa kasvun hakemista mm. digitalisaatiosta. Kehittämällä kuluttajansuojaa EU:ssa lisätään kuluttajien luottamusta sisämarkkinoiden toimintaan. (E 58/2023 vp)

Innovaatiokuilun kaventaminen

Suomi yhtyy komission näkemykseen innovoinnin merkityksestä Euroopan globaalille kilpailukyvyille. Suomen lähtökohtana on, että EU:n kilpailuun perustuvien rahoitusohjelmien, kuten tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman, tulee jatkossakin perustua korkeaan toiminnan laatuun, ei kiintiöihin tai aluekriteereihin (E 31/2024 vp). Investointi- ja liiketoimintaympäristön tulee olla kasvuun ja innovointiin kannustava ja ennakoiva. On tärkeää huomioida, että palvelut voivat luoda arvonalisää myös teollisuuden ratkaisuille.

Innovaatioiden kaupallistamisessa ja skaalaamisessa keskeisiä ovat yksityisen ja julkisen sektorin TKI-kumppanuudet sekä toimiva aineettomien oikeuksien suoja (IPR). Lisäksi on tärkeää, että eurooppalaiset yritykset ja TKI-toimijat ovat jatkossakin mahdollisimman tehokkaasti verkottuneita avoimeen maailmantalouteen ja sen innovaatio- ja kasvukeskuksiin.

Kilpailukyvyn vahvistamiseksi tarvitaan toimia eri toimialojen rohkeaan uudistumiseen. Tämä edellyttää merkittäviä panostuksia tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä digitalisaatioon. Suomi korostaa, että EU:n digitaalinen johtajuus, teollisuuden uudistuminen ja teknologisen omavaraisuuden vahvistaminen edellyttävät investointeja erityisesti murrosteknologioihin, kuten tekoälyratkaisut, suurteho- ja kvanttilaskenta, siruteknologia, 6G sekä terveys- ja hyvinvointiteknologiat. Datatalouden edistäminen on keskeistä tuottavuusvaikutuksien kasvattamiseksi. Huomiota tulisi kiinnittää myös kyberturvallisuuteen ja turvalliseen kriittiseen digitaaliseen infrastruktuuriin sekä uuden teknologian mahdollisuuksiin tuottaa tehokkaampia ja parempia julkisia palveluita.

Suomi yhtyy komission näkemyksiin, että kilpailupolitiikalla on tärkeä rooli EU:n kilpailukyvyn vahvistamisessa, ja että tehokas kilpailu- ja yrityskauppasääntöjen täytäntöönpano sekä selkeät ja ennustettavat säännöt turvaavat toimivaa kilpailua ja kannustavat yrityksiä innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. EU-sääntelyn muutoksissa on tärkeää huolehtia tasapuolisista toimintaedellytyksistä sisämarkkinoilla sekä kilpailun toimivuudesta. Kilpailupolitiikan sekä kilpailu- ja yrityskauppavalvontasääntöjen täytäntöönpanon tulisi jatkossakin olla riippumaton ja tosiseikkoihin perustuvaa sekä selkeästi kilpailuvaikutuksiin keskittyvää. Komission yrityskauppoja koskevien suuntaviivojen muuttamista arvioitaessa tulisi kaikkien sektoreiden osalta kiinnittää huomiota muutosten vaikutuksiin tehokkaaseen kilpailuun.

Vähähiilistyminen ja kilpailukyky

Suomi korostaa, että johdonmukainen ja pitkäjänteinen EU:n ilmastopolitiikka luo pohjan tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittaville merkittävillä ja oikea-aikaisille investoinneille sekä teknologioiden kehittämiselle. Lisäksi sillä voidaan edistää myös EU:n kriisivarautumista ja resilienssiä. (E 49/2023 vp) Suomi tukee komission ehdotusta asettaa EU:lle vuodelle 2040 90 %:n nettopäästövähennystavoite, joka kattaa sekä päästöt että poistumat. (E 10/2024 vp)

Suomen lähtökohtana on teknologianeutraali lähestymistapa, jossa puhdas siirtymä toteutetaan markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti luoden EU:lle selkeää kilpailuetua. (E 58/2023 vp)

Suomen tavoitteena on, että biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuudet huomioitaisiin vahvasti eri politiikkatoimissa. Biotalous ja uusiutuvat luonnonvarat tarjoavat kestäviä ratkaisuja vähähiilisyteen, haitallista riippuvuudesta irtautumiseen ja huoltovarmuuteen. Kiertotalouden mukainen resurssitehokkuus, uusiokäyttö ja kierrätys sekä

luonnonvarojen kestävä käyttö ovat keskeisiä keinoja edistää ilmastotavoitteita, vähentää riippuvuuksia sekä edistää kestävästä teollisuuspolitiikkaa.

Entistä nopeampi EU:n riippuvuuden vähentäminen fossiilisten polttoaineiden tuonnista vahvistaisi EU:n strategista autonomiaa ja kokonaisturvallisuutta. Samalla tulisi vahvistaa ja hajauttaa kriittisten mineraalien toimitusketjuja sekä vähentää liiallista riippuvuutta niiden tuonnista.

Suomi pitää tervetulleena, että komissio kiinnittää huomiota sähköverkkojen kehittämiseen ja niiden tärkeyteen osuuteen puhtaan siirtymän mahdollistamisessa. (E 60/2023 vp)

Riippuvuuksien vähentäminen ja turvallisuus

Suomi yhtyy komission näkemykseen, että kilpailukykyä ja innovaatioita sekä kokonaisturvallisuutta ja kriisinsietokykyä on tarkasteltava kokonaisuutena. Suomi tukee EU:n kumppanuuksien edistämistä Euroopan kilpailukyvyn parantamiseksi.

Suomi katsoo, että kilpailukykyisenä toimijana EU:lla on edellytykset vahvistaa omaa teknologista kompetenssiaan, vaikuttaa globaalin talouden pelisääntöihin ja edistää toimintaympäristön vakautta. EU:n tulisi pyrkiä globaalisti edistämään ihmiskeskeistä lähestymistapaa digitalisaatioon, vaikuttamaan omasta arvopohjastaan ja intresseistään käsin murrosteknologioiden kehittyvään kansainväliseen sääntelyyn sekä rakentaa Euroopan teknologista kompetenssia vahvistavaa teknologiayhteistyötä samanmielisten maiden kanssa.

Suomi korostaa avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvyille. EU:n on aktiivisesti avattava uusia markkinoita kauppasopimuksia neuvottelemalla ja vahvistettava kansainvälisen kaupan sääntöpohjaa. Suomi tukee jo käynnissä olevien EU:n kauppasopimusneuvotteluiden ripeää päätökseen saamista ja sopimusten voimaanssaattamista. Suomi korostaa EU:n tavoitteita irtautua haitallisista riippuvuuksista sekä tunnistaa EU:n haavoittuvuudet tietyillä strategisesti tärkeillä sektoreilla erityisesti Kiinan suhteen. (E 58/2023 vp) Suomi tukee komission tavoitetta vahvistaa EU:n kokonaisturvallisuutta ja varautumista.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n kriisinsietokykyä ja taloudellista turvallisuutta arvioidaan osana hankintasäädösten uudistamista. Eurooppalaisten tuotteiden suosimisen tarkoituksenmukaisuutta politiikkavälineenä tulisi arvioida huolellisesti. Strategisia aloja, sektoreita, ja tuotteita arvioitaessa on tärkeää ottaa huomioon säädösten riittävä selkeys ja täsmällisyys sekä talouden, teknologian ja yritysten uudistumiskyvyn tukeminen ja teknologianeutraalius. Uudistamistyössä tulisi kiinnittää huomiota huolelliseen vaikutustenarviointiin, sisämarkkinoiden ja kilpailun toimivuuteen, eri kokoisten yritysten osallistumismahdollisuuksiin, unionin kansainvälisiin velvoitteisiin, ml. WTO-sopimukset ja EU:n kauppasopimukset, sekä hallinnolliseen taakkaan.

Suomi yhtyy komission näkemykseen terveysalasta yhtenä varautumisen ja valmiuden ydinalueista. (E 27/2024 vp)

Suomi korostaa puolustustarvikkeiden markkinoiden kehityksessä erityisesti pk-yritysten pääsyn edistämistä puolustusalan toimitusketjuihin sekä yritysten tasapuolisten toiminta- ja kilpailumahdollisuuksien varmistamista. (U 30/2024 vp)

Sääntelyn yksinkertaistaminen

Suomi tukee komission tavoitteita yksinkertaistaa sääntelyä sekä vähentää sääntelytaakkaa ja hallinnollista taakkaa. Sääntelyn täytyy olla oikeasuhteista, vakaata, johdonmukaista ja teknologianeutraalia. Työn tulisi olla systemaattista, pitkäjänteistä ja

läpinäkyvää. Kilpailukyvyn näkökulmasta on myös keskeistä, että EU-sääntely tukee yritysten ennustettavaa ja vakaata toimintaympäristöä. Komission tulee arvioida uuden lainsäädännön tarve ja säädösehdotustensa vaikutukset. Suomi korostaa tarvetta varmistaa sääntelyssä sisäisten ja ulkoisten politiikkaratkaisujen johdonmukaisuus, näin tuetaan myös EU:n houkuttelevuutta yhteistyökumppanina ja investointikohteena.

Suomi tukee yritysten raportointitaakan vähentämistä vähintään 25 % ja pk-yritysten raportointitaakan vähentämistä vähintään 35 %. Kevennystoimien tulisi johtaa konkreettisiin kilpailukykyä parantaviin tuloksiin. Sääntelyn yksinkertaistamisen tulisi edistää myös julkisen hallinnon, mukaan lukien sääntelyä valvovien viranomaisten, hallinnollisen taakan keventämistä.

Osaaminen, laadukkaat työpaikat ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Suomi pitää Euroopan kilpailukyvyn ja menestyksen kannalta ratkaisevana, että jatkamme määrätietoista ponnistelua koulutustason nostamiseksi ja jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi EU:n tasolla. Jatkuvat panostukset Erasmus+:n kaltaisiin ohjelmiin tukevat näitä tavoitteita. Maailmanlaajuisessa kilpailussa EU:n on oltava kilpailukykyinen alue sekä huippututkimukselle että opiskelijavaihdolle (E 58/2023 vp). Suomi yhtyy komission näkemykseen osaamisen, liikkuvuuden edistämisen ja kansainvälisen osaamisen hyödyntämisen merkityksestä kilpailukyvyille.

Suomi pitää tärkeänä sitä, että Euroopassa pyritään edistämään keinoja pitää lahjakkaat eurooppalaiset tutkijat Euroopassa ja tehdä Euroopasta houkutteleva kohde ulkomaalaisten osaajien sijoittumiseen. (E 36/2023 vp)

Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukyvyille. (E 21/2024 vp)

Suomi pitää hyvänä toimia, joilla edistettäisiin aktiivista ja terveellistä ikääntymistä osana työ- ja toimintakykyä.

Kilpailukyvyn koordinaatioväline

Suomi korostaa tutkimus- sekä teollisuuspolitiikan välisiä kytkentöjä, joiden paremmalla koordinoinnilla voidaan vahvistaa jäsenvaltioiden ja EU:n toimenpiteiden tehokkuutta. Kilpailukyvyn koordinaatiovälinettä koskevassa valmistelussa olisi riittävästi huomioitava jäsenvaltioiden erityispiirteet, jäsenvaltioiden ja unionin välinen toimivallan jako sekä suhde eurooppalaiseen ohjausjaksoon.

Rahoitus

Suomen ennakkovaikuttamiskantoja tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehukseen on linjattu valtioneuvoston selvityksessä E 31/2024 vp muun muassa seuraavasti:

Suomi pitää tärkeänä, että tulevaa rahoituskehystä tarkastellaan kokonaisuutena. Tarkastelun keskiössä ovat erityisesti rahoituskehysten kokonaistaso, kansalliset erityiskysymykset ja valitut strategiset prioriteettialat. Kokonaisuuden tarkastelussa tulee pyrkiä varmistamaan Suomen nettomaksuaseman kohtuullisuus.

Tarkasteltaessa tulevan rahoituskehysten kokonaistasoa Suomi tunnistaa Euroopan merkittävästi muuttuneen turvallisuusympäristön ja sen aiheuttamat välittömät tarpeet, kuten Ukrainan tukeminen.

Suomi tukee EU:n rahoitukseen kytkeytyvää vahvaa ehdollisuutta. Suomi pitää erityisen tärkeänä, että EU:n rahoitus linkitetään jatkossakin tiiviisti oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen, varojen väärinkäytön vastaisiin toimiin ja korruption ehkäisemiseen.

Osana tulevaa rahoituskehystä Suomi suhtautuu avoimesti tulosperusteisten mallien tarkastelemiseen rahoituksen eurooppalaisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi.

Suomi pitää tärkeänä, että Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamiseen kohdennetaan rahoitusta nykyistä vahvemmin. Suomen prioriteettina on avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun pohjautuvan tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen nykyistä suurempi osuus.

Suomelle keskeistä on, että EU:n kilpailukykyä tukevalla rahoituksella edistetään mahdollisimman tehokkaasti sisämarkkinoiden toimivuutta, teollisuuden uudistamista ja Euroopan houkuttelevuutta investointikohteena. Tehokkailla ja markkinaperusteisilla yksityistä rahoitusta edistävillä EU-tason rahoitusvälineillä vastataan EU:n kilpailukykyhaasteisiin.

Suomi katsoo, että strategista kilpailukykyä tukevien ohjelmien yhdistäminen yhdeksi laajaksi kokonaisuudeksi voisi parhaimmillaan tehostaa EU-rahoitusta. Suomelle on kuitenkin ensisijaista, että tutkimus-, kehitys-, ja innovaatorahoituksen säilyminen avoimeen kilpailuun ja korkeaan laatuun perustuvana EU-rahoituksena turvataan.

Suomi katsoo, että tutkimus-, kehitys-, ja innovaatorahoituksen osuutta kehyksessä tulisi kasvattaa Suomen saadessa näistä ohjelmista ja välineistä huomattavasti enemmän suhteessa maksusuuteensa. Suomi pitää tarkoituksenmukaisena, että TKI-toimiin kohdistuva EU-rahoitus (nykyinen Horisontti Eurooppa) voi jatkossakin olla avustusmuotoista. Suomi katsoo, että kaksikäyttötarkoituksiin kohdistuvaa TKI-rahoitusta tulisi painottaa laajasti rahoituskehyksessä.

Suomi pitää nykyistä lainatakauksiin perustuvaa InvestEU-välinettä tarkoituksenmukaisena sen hyödyttäessä erityisesti suomalaisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja katsoo, että sen rahoitustakauksen osuutta kehyksessä tulisi kasvattaa merkittävästi riittävän yksityisen rahoituksen vipuvaikutuksen aikaansaamiseksi. Sen sijaan Suomi suhtautuu kriittisesti mahdollisiin ehdotuksiin uusien avustusmuotoisten investointivälineiden perustamiseksi.

Suomi katsoo, että Euroopan liikenneinfrastruktuurin olisi jatkossa edistettävä entistä tehokkaammin liikenneverkon kaksikäyttöisyyttä, eli siviili- ja sotilasliikenteen tarpeiden huomioimista edistäen unionin kokonaisturvallisuutta, erityisesti sotilaallista liikkuvuutta, huoltovarmuutta ja kriisinsietokykyä. Tämä edellyttäisi investointeja tukevaa EU-rahoitusta, jolla edistettäisiin liikenneverkon toimivuutta ja modernisointia.

Suomen tavoitteena on, että nykyistä suurempi osuus rahoituksesta kohdennettaisiin puolustustutkimus- ja kehittämisvaiheen toimien tukemiseksi EU:ssa nykyisen Euroopan puolustusrahaston tai sitä vastaavan järjestelyn tapaan.

Suomen kantoja liittyen pääomamarkkinaunionin tulevaisuuteen on linjattu valtioneuvoston selvityksessä E 44/2024 vp muun muassa seuraavasti:

Suomi pitää erittäin tärkeänä Euroopan laajuksen pääomamarkkinan kehittämistä ja kannattaa pääomamarkkinaunionin loppuunsaattamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Kestävää kasvua vahvistavan pääomamarkkinaunionin tavoitteena tulisi olla eurooppalaisen pääomamarkkinan syventäminen ja laajentaminen yritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi, kestävän talouskasvun aikaansaamiseksi, rahoitusjärjestelmän monipuolistamiseksi sekä rahoitusmarkkinoiden kriisinkestävyuden vahvistamiseksi

markkinaehtoista riskinjakoa parantamalla. Suomi edistää yhteisten eurooppalaisten ratkaisujen löytymistä pääomamarkkinoiden kehittämiseksi osana strategisen kilpailukyvyn vahvistamista.

Suomi pitää tärkeänä kasvu- ja scale-up yritysten rahoitusmahdollisuuksien parantamista Euroopassa laajentamalla oman pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuutta esimerkiksi yhteissijoitushankkeiden kautta, joissa yksityiset sijoittajat ja/tai pääomasijoitusyhtiöt jakaisivat riskiä yhdessä julkisomisteisten pääomasijoitusyhtiöiden kanssa. Erityisesti tulisi priorisoida korkean teknologian kasvuyritysten ja teollisten startuppien pitkäjänteistä rahoittamista toiminnan skaalaamisen mahdollistamiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Komission vahvana poliittisena painopisteenä on kasvu ja tuottavuus. Kilpailukyky on EU:n toiminnan keskiössä. Komissio antoi tiedonannon kilpailukykykompassista EU:lle 29.1.2025 (KOM (2025) 30 lopullinen). Kompassissa korostetaan, että vaikka EU:lla on monia taloudellisia vahvuuksia EU ei ole pysynyt muiden suurten talouksien tahdissa. Tulevaisuuden turvaamiseksi vaaditaan toimia Euroopan talouden dynaamisuuden varmistamiseksi. Kompassin valmistelulle on antanut syötteitä Enrico Lettan korkean tason raportti sisämarkkinoiden tulevaisuudesta sekä Mario Draghin raportti kilpailukyvyn vahvistamisesta. Kompassi ohjaa komission työtä seuraavat viisi vuotta ja listaa toimenpiteiden painopisteet kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Kompassin tavoitteena on kartoittaa tarvittavat politiikkamuutokset sekä kehittää yhteistyömuotoja päätöksenteon nopeuttamiseksi sekä sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hajanaisuuden purkamiseksi. Kilpailukykyä rakennetaan teollisuuspolitiikkaan, investointeihin ja uudistuksiin nojautumalla, ja niitä tuetaan horisontaalisilla edellytyksillä.

Innovaatiokuilun kaventaminen

Kompassissa todetaan EU:n takamatka innovaatioiden kaupallistamisessa. Kompassi korostaa, että EU:n täytyy vahvistaa innovaatiokykyä erityisesti 1) murroksellisissa innovaatioissa, ja 2) innovaatioiden hyödyntämisessä perinteissä teollisuudessa. Kompassissa ehdotetaan toimenpiteitä, joilla voidaan tukea kasvuyrityksiä ja niiden skaalautumista.

Komissio antaa start-up ja scale-up strategian alkuvuoden 2025 aikana. Strategialla puututaan uusien yritysten synnyn ja kasvun esteisiin. Toimilla muun muassa vahvistetaan korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä, sekä poistetaan esteitä riskirahoituksen saatavuudessa, sisämarkkinoilla sekä osaajien saatavuudessa ja liikkuvuudessa. Komissio tekee myöhemmin myös ehdotuksen eurooppalaisesta innovaationsäädöksestä (European Innovation Act), jolla esimerkiksi edistetään innovatiivisten yritysten mahdollisuuksia hyödyntää tutkimus- sekä teknologiainfrastruktuureja ja sääntelyn hiekkalaatikoita.

Komissio antaa 28. oikeusjärjestystä koskevan säädösehdotuksen (loppuvuosi 2025 – alkuvuosi 2026) innovatiivisille yrityksille EU:n laajuisen toiminnan helpottamiseksi. Ehdotus yksinkertaistaa sääntöjä ja vähentää epäonnistumisen riskiä sisältäen yhtiöoikeutta, konkurssi- sekä työoikeutta ja vero-oikeutta koskevia näkökulmia.

Innovaatiokuilun kuromiseksi komissio ehdottaa myös toimia, joilla edistetään riskipääoman saatavuutta. Komissio aikoo hyödyntää Euroopan investointipankkia ja yksityisiä investoijia TechEU -investointiohjelman käynnistämiseksi. Investointiohjelman tarkoituksena on tukea murroksellista innovointia, vahvistaa Euroopan teollista kapasiteettia ja laajentaa innovatiivisiin teknologioihin investoivia yrityksiä. Vuoden 2026 aikana komissio antaa eurooppalaista tutkimusaluetta koskevan säädöksen (European Research Area Act) T&K investointien vahvistamiseksi, jotta päästään EU:n yhteiseen T&K-

menojen kolmen prosentin tavoitteeseen bruttokansantuotteessa muun muassa fokusoidulla strategisia tutkimustavoitteita. Tutkimusaluetta koskevalla ehdotuksella vahvistetaan EU:n sekä jäsenvaltioiden rahoituspainopisteiden yhteensovittamista ja edistetään osaajien liikkuvuutta. Draghin raportin ehdotuksen mukaisesti myös Euroopan innovaationeuvoston tulisi jatkaa tukea korkean riskin yritysten skaalautumiseen mahdollistamalla korkeampi riskinotto.

Kompassissa korostetaan, että EU:n tulee olla tulevaisuuden avainteknologioiden kuten tekoälyn, puolijohteiden kvanttiteknologioiden, kehittyneiden materiaalien, bioteknologioiden, puhtaan energian teknologioiden, robotiikan, avaruusteknologioiden ja liikkuvuuden kehittämisen kärkijoukoissa. EU:ssa on annettu viime kaudella useita säädöksiä, joten tärkeää on keskittyä teknologioiden ja innovaatioiden kehittämiseen sekä käyttöön-ottoon.

Tekoälyn maanosa -strategiaan (AI Continent Strategy) kuuluva tekoälytehdasaloite rakentuu olemassa olevan EuroHPC supertietokoneverkoston päälle vahvistaen Euroopan laskentakapasiteettia sekä startup-yritysten, tutkijoiden ja teollisuuden mahdollisuutta hyödyntää laskentakapasiteettia. Loppuvuodesta 2025 komissio antaa EU:n pilviä ja tekoälyn kehittämistä (EU Cloud and AI Development Act) koskevan aloitteen, joka luo minimikriteerit pilvipalveluille. Tulevalla Dataunionistrategialla edistetään datan jakamista, yksinkertaistetaan sääntely-ympäristöä ja kiihdytetään uusien järjestelmien ja sovellusten kehittämistä. Vuoden 2025 aikana annettavilla kvanttistrategialle ja kvanttisäädöksellä on tarkoitus vähentää sääntelyn hajanaisuutta, edistää EU:n ja kansallisten ohjelmien synergioita ja tukea investointeja eurooppalaiseen kvanttilaskentaan, -viestintään ja -mittausinfraan.

Kasvua haetaan myös uusista kasvunajureista kuten biotieteistä, kehittyneistä materiaaleista ja avaruusteknologioista. Komissio valmistelee biotalousstrategiaa vuosille 2025–2026 huomioiden erilaiset biopohjaiset materiaalit, biovalmistuksen, biokemian ja maatalouden bioteknologiasektorin. Uusi bioteknologiasäädös antaa terveysteknologiaa ja kliinisiä kokeita koskevan säädöskehikon niiden potentiaalinen hyödyntämiseksi. Vuonna 2026 annettava kehittyneitä materiaaleja koskeva säädös koskee tuotteen koko elinkaarta tutkimuksesta käyttöönottoon.

Vuoden 2025 aikana komissio suunnittelee antavansa avaruussäädösehdotuksen, jonka tarkoitus on varmistaa ja kehittää avaruustoiminnan sisämarkkinoita yhdenmukaistamalla avaruustoiminnan vaatimuksia ja vähentämällä kansallisen sääntelyn aiheuttamaa hajanaisuutta.

Komission mukaan kilpailupolitiikalla on tärkeä rooli EU:n kilpailukyvyyn vahvistamisessa. Komissio toteaa, että tehokas kilpailu- ja yrityskauppasääntöjen täytäntöönpano sekä selkeät ja ennustettavat säännöt turvaavat toimivaa kilpailua ja kannustavat yrityksiä innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Komissio korostaa, että kilpailupolitiikan tulee pysyä muuttuvien markkinoiden ja teknologisten innovaatioiden osalta ajan tasalla. Kilpailupolitiikassa komissio arvioi yrityskeskittymien arvioinnin suuntaviivoja. Uudistettavissa komission suuntaviivoissa tullaan antamaan riittävä painoarvo innovaatioille, resilienssille sekä kilpailun investointi-intensiivisyydelle tietyillä strategisilla sektoreilla. Tavoitteena on myös yksinkertaistaa, vauhdittaa, vahvistaa ja paremmin kohdentaa sääntöjen täytäntöönpanoa. Komissio arvioi myös teknologiansiirtosopimuksia koskevaa ryhmäpoikkeusasetusta ja siihen liittyviä suuntaviivoja. Tavoite on mm. varmistaa teknologialisenssisopimuksien sääntöjen selkeys innovaatioiden edistämiseksi. Digimarkkinasäädöksen täytäntöönpanolla avataan suljettuja ekosysteemejä ja tuetaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Kilpailukyvyyn koordinaatiotyökalua (Competitiveness Coordination Tool) hyödyntäen komissio edistää Euroopan yhteistä etua koskevien hankkeiden (IPCEI) laajempaa käyttöä.

Innovaatioiden ja teknologioiden hyödyntämiseksi komissio antaa tekoälyn soveltamista koskevan strategian, joka edistää tekoälyn käyttöä eri sektoreilla kuten valmistava teollisuus, autoteollisuus, energia-ala, robotiikka, lääkeala, rahoituspalvelut ja julkiset palvelut. Kompassissa korostetaan lisäksi, että tekoälyn vertikaalisen käytön edistämiseksi Euroopan tutkimusneuvosto (ERC) ja Euroopan innovaationeuvosto (EIC) tulisi toimia samojen strategisten etujen puitteissa ja vahvistaa yhteistyötä tulosten saavuttamiseksi.

Innovaatiokuilun kuromiseksi tarvitaan myös maailmanluokan digitaalista infrastruktuuria. Komissio antaa vuoden 2025 lopulla digiverkkosäädösehdotuksen (Digital Networks Act). Säädöksen tavoitteena on parantaa kannustimia rakentaa tulevaisuuden infraa, vähentää taakkaa ja sääntelyn noudattamisesta aiheutuvia kuluja, vahvistaa sisämarkkinaa sekä luoda koordinoitumpi lähestymistapa taajuuspolitiikkaan.

Yhteinen tiekartta vähähiilistymiseen ja kilpailukykyyn

Vuoden 2040 90 % ilmastotavoitteen osalta korostetaan jatkuvuutta, jolla voidaan luoda yrityksille ja sijoittajille varmuutta ja ennustettavuutta. Helmikuussa annettu puhtaan teollisuuden ohjelma tähtää siihen, että EU olisi houkutteleva valmistavalle teollisuudelle, ml. energiaintensiivinen teollisuus, sekä puhtaan teknologian ja uusien kiertotalous liiketoimintamallien edistämiseksi. Ohjelma tulee sisältämään eri politiikkatoimia kuten luvitusten sujuvoittamista, hankintasäännösten uudistamista, kaupansuojainstrumenttien hyödyntämistä ja kansainvälisiä kumppanuuksia puhtaiden teknologioiden ja vähähiilisen valmistuksen suojelemiseksi ja edistämiseksi Euroopassa.

Korkeisiin ja vaihteleviin energianhintoihin vastaamiseksi komissio antoi kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman helmikuussa 2025. Toimintasuunnitelmalla hyödynnetään mm. markkinoiden yhdentymisen kautta saatavia energianhinnan alenusta koskevia hyötyjä, helpotetaan pitkäaikaisten sähkönhankintasopimusten tekemistä sekä vähennetään riskejä. Keskeinen osa toimintasuunnitelmaa on myös eurooppalaiseen verkkoihin investoiminen.

Puhtaan tuotannon liiketoiminnan kasvattamiseksi komissio aikoo panostaa edelläkävijämarkkinoihin. Komissio edistää kysynnän yhdistämistä ja sovittaa jäsenvaltioiden toimia mm. laajentamalla ja helpottamalla huutokauppapalveluiden käyttöä.

Komissio antaa vuoden 2025 aikana uuden valtioneuvoston kannustamaan investointeja vähähiilistämiseen samalla välttämällä markkinahäiriöt. Puhtaan teollisuuden ohjelma tulee sisältämään kohdennettua, yksinkertaistettua tukea. Komissio kannustaa myös jäsenvaltioita varmistamaan, että verojärjestelmä on kannustava puhtaan tuotannon liiketoiminnalle.

Eriyksen haavoittuville sektoreille kuten teräs-, metalli- ja kemianteollisuudelle annetaan omat toimintasuunnitelmat. Esimerkiksi keväällä 2025 annettavassa teräs- ja metallialan toimintasuunnitelmassa ehdotetaan toimenpiteitä investointitarpeisiin vastaamiseksi, ensiö- ja uusiomateriaalien saatavuuden parantamiseksi ja kaupan suojatointien käyttämiseksi. Autoteollisuuden haasteisiin vastaamiseksi komission on antanut myös alalle oman toimintasuunnitelman. Vuonna 2025 annettavalla kestävä liikenteen investointisuunnitelmalla edistetään latausinfrastruktuurin, uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden tuotantoa ja jakelua. Myös satamiin ja meriteollisuuteen sekä suurnopeus raideliikenneverkostolle on tulossa omat strategiat.

Vuonna 2026 tehtävässä hiilirajamekanismia (CBAM) koskevassa arvioissa keskitytään eurooppalaisen päästökauppajärjestelmään kuuluvan energiaintensiivisen teollisuuden tilanteeseen ja tarpeeseen minimoida mekanismin kiertäminen sekä arvoketjuja koskevat tahattomat vaikutukset. Arvioissa keskitytään myös soveltamisalan laajentamiseen

uusille sektoreille sekä jatkojalostustuotteisiin ja mahdollisiin vientituotteita koskeviin vaihteluihin.

Komissio on antanut myös EU:n maataloutta ja ruuantuotantoa koskevan vision maatalouden pitkän aikavälin kilpailukyvyyn ja kestävyysvarmistamiseksi.

Kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi komissio antaa kiertotaloussäädöksen vuoden 2026 lopulla. Uudistuksella vauhditetaan investointeja kierrätyskapasiteettiin, kannustetaan teollisuutta korvaamaan tehokkaasti neitseellisiä materiaaleja ja vähennetään raaka-aineiden päätymistä kaatopaikalle tai niiden polttamista.

Liiallisten riippuvuuksien vähentäminen ja turvallisuuden kasvattaminen

Kompassi korostaa liiketoimintaympäristön turvallisuutta ja toimintavarmuutta tärkeänä kilpailukykytekijänä. Geopoliittiseen kilpailuun ja kansainvälisen kaupan jännitteisiin reagoimiseksi EU:n tulisi integroida turvallisuus ja avoin strateginen autonomia osaksi talouspolitiikkaa.

Kompassi painottaa vapaan kaupan tärkeyttä vauraudelle. Arvoketjujen monipuolistamiseksi ja riippuvuuksien vähentämiseksi tarvitaan kumppanuuksia. EU onkin neuvotellut mm. EU:n ja Mercosurin välisen kauppasopimuksen sekä EU:n ja Meksikon välinen globaalisopimus on uudistettu. Toimia jatketaan kauppasopimusverkoston laajentamiseksi sekä etsitään uusia tapoja syventää kumppanuuksia kuten alakohtaisten sopimusten tekeminen esim. digitaalista kauppaa tai vastavuoroista tunnustamista koskien.

Samaan aikaan pitää kuitenkin tunnistaa riskit, joita liittyy kauppakumppanuuksiin. Jotkut maat voivat hyödyntää riippuvuussuhteita omiin tarkoituksiinsa. Tämän vuoksi kompassissa korostetaan, että EU:n tulisi vähentää liiallisia riippuvuuksia esimerkiksi kriittisissä raaka-aineissa, kehittyneissä digiteknologioissa kuten puolijohteet, kriittisten lääkkeiden valmistusaineissa tai lannoitteissa. Suojautumisen keinoina mainitaan esimerkiksi eurooppalaisen valmistuskapasiteetin varmistaminen, varastointi ja monenkeskiset kumppanuudet. Osana taloudellisen turvallisuuden strategiaa EU on nimennyt neljä riskialaa ja kymmenen kriittistä teknologiaa. Meneillään olevan riskinarvioinnin pohjalta ehdotetaan kohdennettuja suojele- ja edistämistoimia kuten ulkomaisten sijoitusten seurantaa ja vientivalvontaa sekä kumppanuuksien perustamista. Komissio laatii G7 ja muiden samanmielisten kumppanien kanssa talouden turvallisuutta koskevat standardit.

Epäreiluun kilpailuun puuttumiseksi korostetaan olemassa olevien kaupansuojatoimien tehokasta käyttöä ja ulkomaisia tukia koskevan asetuksen tehokasta täytäntöönpanoa.

Kriittisissä raaka-aineissa komissio aikoo luoda yhteishankintafoorumin vuoden 2025 aikana. Kriittisten lääkkeiden asetuksella pyritään vahvistamaan lääkkeiden sekä niiden raaka-aineiden saatavuutta ja vähentämään riippuvuuksia. Osana hankintadirektiivien uudistamista komissio aikoo ehdottaa eurooppalaisten tuotteiden suosimista tietyillä strategisilla aloilla ja teknologioissa vuonna 2026.

EU:n puolustusteollisuuden mittakaava nähdään kompassissa riittämättömänä ja sen osalta korostetaan tiiviimpää koordinaatiota Euroopan puolustusvoimavarojen ja -infrastruktuurin rahoittamiseksi, kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Jäsenvaltioiden puolustusyhteistyötä vauhditetaan mm. yhteishankinnoilla, rajat ylittävällä TKI-toiminnalla, ja Euroopan yhteistä etua koskevilla puolustushankkeilla. Valkoinen kirja puolustuksen tulevaisuudesta annetaan näillä näkymin maaliskuussa 2025. Valkoinen kirja tulee tarkastelemaan Euroopan puolustusta myös puolustusteollisuuden vahvistamisen kautta.

Kompassissa korostetaan, että myös ilmastolla ja sään ääri-ilmiöillä on vaikutusta Euroopan taloudelliseen turvallisuuteen. Resilienssin vahvistamiseksi komissio antaa

eurooppalaisten ilmastoon sopeutumisen suunnitelman ja Euroopan vesiresilienssiä koskevan strategian vuonna 2026.

Horisontaaliset toimet:

Sääntely-ympäristön yksinkertaistaminen

Kompassissa korostetaan, että liiallisesta sääntelystä on tullut jarru Euroopan kilpailukyville ja monille yrityksille sääntelystä aiheutuva taakka on este pitkän aikavälin investoinneille. Komissio peräänkuuluttaa, että kaikkien EU-instituutioiden sekä kansallisten ja paikallisten hallintojen pitää tehdä merkittäviä toimia sääntöjen yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisten prosessien nopeuttamiseksi. Muutos alkaa komissiosta. Komissio laajentaa luvitusta koskevia toimia uusille sektoreille ml. energiaintensiiviset sektorit vuoden 2025 aikana annettavalla vähähiilistämistä vauhdittavalla säädöksellä. Myös IPCEI prosesseja yksinkertaistetaan ja monivuotista rahoituskehystä yksinkertaistetaan rahoituksen saamisen sujuvoittamiseksi.

EU-lainsäädännön toimeenpanosta ja yksinkertaistamista vastaava komissaari koordinoi komission työtä ja ohjaa koko EU säädöskentän läpivalaisua sääntelyn yksinkertaistamiseksi, konsolidoimiseksi ja kodifioimiseksi. Komissio antoi helmikuussa 2025 toimeenpanoa ja yksinkertaistamista koskevan tiedonannon, joka linjaa komission työtä.

Ensimmäiset yksinkertaistamisen omnibus-paketit annettiin helmikuussa 2025, ja ne sisälsivät kestävyysraportointia, yritysten asianmukaista huolellisuutta, hiilirajamekanismia ja investointiohjelmia koskevia ehdotuksia. Komissiolta on tulossa myös uusi määritelmä pienille midcap-yrityksille. Myöhemmin komissio antaa REACH-asetuksen tarkistusta koskevan ehdotuksen. Lisäksi komissio valmistelee lääkinällisiä laitteita koskevan sääntelyn yksinkertaistamistoimia. Komissio vähentää myös yritysten raportointitaakka vähintään 25 % ja pk-yrityksiltä 35 %. Hallinnollisen taakan kustannuksia pyritään vähentämään 37,5 miljardia euroa komission mandaatin loppuun mennessä.

Osana vaikutustenarviointeja hyödynnetään uutta pk-yrityksiä ja kilpailukykyä koskevaa tarkistusta, jotta voidaan mm. arvioida paremmin oletettuja kustannuksia suhteessa kansainvälisiin kilpailijoihin. Myös digitalisaatiota hyödynnetään raportointitaakan vähentämiseksi. Komissio antaa vuonna 2025 eurooppalaista yritysloppakkoa koskevan ehdotuksen, joka rakentuu eIDAS säännösten pohjalle. Se tarjoaa yrityksille mahdollisuuden hoitaa digitaalisesti asioita julkishallinnon kanssa.

Sääntelyn pirstaloitumisen ja ylisääntelyn välttämiseksi komissio korostaa lainsäädännön harmonisointia ja asianmukaista täytäntöönpanoa. Komissio peräänkuuluttaa kaikilta instituutioilta sitoutumista paremman sääntelyn tavoitteisiin. Komissio uudistaa instituutioiden välistä paremman sääntelyn sopimusta, jotta yksinkertaistaminen ja toimeenpano on keskiössä koko lainsäädäntöprosessin ajan.

Sisämarkkinat

Sisämarkkinoilla komissio keskittyy jäljellä olevien esteiden poistamiseen ja sisämarkkinoiden vahvistamiseen. Komissio antaa kesän 2025 aikana horisontaalisen sisämarkkinastrategian, joka uudistaa hallinnollista rakennetta, poistaa ja ennalta ehkäisee sisämarkkinaesteitä, edistää yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja ehdottaa uutta lähestymistapaa toimeenpanoon. Sisämarkkinoiden täytäntöönpanon valvonnan työryhmää (SMET) vahvistetaan, jotta EU-säädösten toimeenpanossa voidaan välttää tarpeetonta taakkaa sekä vahvistaa toimeen- ja täytäntöönpanoa. Jäljellä olevan fragmentaation vähentämiseksi käynnistetään muita yhdenmukaistamistoimenpiteitä. Komissio edistää myös ehdokasmaiden asteittaista yhdentymistä sisämarkkinoihin.

Standardointi on kilpailukyvyyn kannata tärkeä väline, koska se auttaa teollisuutta ylläpitämään kilpailuasetelmia erityisesti avainteknologiemarkkinoilla, kuten 5G ja 6G, tekoäly, uusiutuvan energian teknologiat, ajoneuvojen latausinfrastruktuuri ja esineiden internet. Standardoinnissa komissio nopeuttaa standardointiprosesseja sekä edistää pk-yri-tysten ja startupien mahdollisuutta osallistua prosesseihin.

Rahoitus

Kompassissa korostetaan, että EU:lla on valtavat rahoitustarpeet, jotta jo hyväksytyt tavoitteet esimerkiksi puhtaassa ja digitaalisessa siirtymässä, puolustuksessa sekä tutkimuksessa sekä innovaatioissa voidaan saavuttaa. Komission mukaan tähän tarvitaan sekä yksityisten investointien vauhdittamista että julkisen rahoituksen käyttämistä kohdennetummin. Kompassissa korostetaan, että EU:n täytyisi integroida ja syventää pääomamarkkinoita yksityisen sektorin rahoituksen liikkeelle saamiseksi ja ohjaamiseksi kasvusektoreille. Komissio antaa säästö- ja investointiunioni -strategian vuonna 2025, jota seuraavat tarkemmat ehdotukset säästöjen saamiseksi liikkeelle. Tämä edellyttäisi komission mukaan säästö- ja sijoitustuotteiden edistämistä EU:ssa. Komissio tarkastelee myös yksityisten eläkkeiden ja ammatillisten lisäeläkkeiden mahdollisuuksia kanavoida säästöjä talouteen. Komissio aikoo myös poistaa esteitä markkinavetoiselta rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin vahvistamiselta.

Komissio aikoo esittää toimenpiteitä, joilla edistettäisiin EU:n arvopaperistamismarkkinoita pankkien rahoituskapasiteetin lisäämiseksi sekä valvonnan yhtenäistämiseksi. Komissio jatkaa maksukyvyttömyysmenettelyjen uudistamista ja yhdenmukaistamista ml. maksunsaantijärjestys ja maksukyvyttömyyden laukaisevat tekijät sekä rahoitusvakuuksia ja selvityksiä koskevat säännöt. Komissio aikoo myös poistaa verotuksellisia esteitä rajat ylittävältä sijoittamiselta.

Kompassissa korostetaan, että suorien julkisten investointien lisäksi tarvitaan julkista tukea, jotta voidaan vähentää riskejä ja saada yksityisiä investointeja liikkeelle. Tätä tuottoa tuettaisiin mm. EU:n uudistettujen finanssipoliittisten sääntöjen kautta, sillä ne antavat liikkumavaraa uudistusten ja investointien toteuttamiseen.

Komission mukaan tulevassa EU:n monivuotisessa rahoituskehityksessä tulnaisiin tarkistamaan EU:n talousarvion rakennetta ja rahoituksen kohdentamista kilpailukyvyyn painopisteiden tukemiseksi. Kompassissa korostetaan, että varojen käyttö on tällä hetkellä hajautettu liian moniin ohjelmiin. Seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä määriteltäisiin yhteisesti sovittujen rahoitusprioriteettien kokonaisuus. Näihin tarpeisiin vastaisi mahdollinen uusi Euroopan kilpailukykyrahasto. Komission mukaan rahastolla luotaisiin investointikapasiteettia, jolla tuettaisiin strategisia teknologioita ja valmistusta (tekoälystä avaruuteen, puhtaasta teknologiasta bioteknologiaan yms.), ja jotka ovat T&I sekä Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden (IPCEI) kannalta tärkeitä. Rahasto auttaisi myös vivuttamaan yksityisiä investointeja.

Yksityisten investointien vauhdittamiseksi ja investointivajeen umpeen kuromiseksi hyödynnettäisiin EIP-ryhmän potentiaalia. InvestEU:n pohjalta komissio tulee ehdottamaan toimia, jolla voidaan tukea suuririskisempiä investointeja ja lisätä laajentumisinvestointien tukemista.

Osaaminen, laadukkaat työpaikat ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Kompassissa korostetaan, että Euroopan kilpailukyvyyn perusta ovat ihmiset. Euroopassa on laaja ammattitaitoisten työntekijöiden reservi, vahvat koulutusjärjestelmät, osallistavat työmarkkinat, syrjimättömyyslainsäädäntöä sekä vankka hyvinvointivaltio. Työmarkkinoilla on kuitenkin käynnissä muutos. Osaamisvajeita ja työvoimapulaa on

edelleen. Kompassissa nostetaan esille sosiaalisten oikeuksien pilariin perustuvan tuloksellisen sosiaalipolitiikan merkitys kilpailukykyisen Euroopan rakentamisessa.

Jotta osaaminen vastaisi hyvin työmarkkinoiden vaatimuksia, komissio esittää aloitteen osaamisunionin rakentamiseksi. Painopiste on investoinneissa, aikuiskoulutuksessa ja elinikäisessä oppimisessa, tulevaisuuden vaatimukset huomioivassa osaamisessa, osaamisen ylläpitämisessä, oikeudenmukaisessa liikkuvuudessa, osaajien houkutte- lussa kolmansista maista, kotouttamisessa ja erityyppisten tutkintojen tunnustamisessa. Osaamisunioniin sisällytetään STEM-aineiden opetusta koskeva strateginen suunnitelma, perusosaamisen toimintasuunnitelma, ammatillista opetusta koskeva eurooppa- lainen strategia, ja sillä vahvistetaan Eurooppalaiset yliopistot -alliansseja. Osaamisen ja ammattien työmarkkinarelevanssi edellyttää vahvaa vuoropuhelua työmarkkinaosapuol- ten kanssa. Osaamisen siirrettävyyttä koskevalla aloitteella helpotetaan hankitun osaa- misen tunnustamista liikkuvuuden yhteydessä. Työkäisen väestön määrän vähenty- essä, työmarkkinoille osallistumista edistääkseen, komissio esittää laadukkaisiin työ- paikkoihin johtavan etenemissuunnitelman, jossa tehdään yhteistyötä työmarkkinaosa- puolten kanssa. Komissio esittää myös kohtuuhintaista asumista koskevan suunnitel- man. Työmarkkinasiirtymät edellyttävät myös turvaverkkojen olemassaoloa. Talouspoli- tiikan eurooppalaisessa ohjausjaksossa on vahvana painotuksena jäsenvaltioiden kan- nustaminen nykyaikaistamaan sosiaalisen suojelun järjestelmiä.

Kilpailukykyyn koordinaatioväline

Yhteisten kilpailukykyyn painopisteiden koordinoimiseksi komissio aikoo ehdottaa uutta kilpailukykyyn koordinaatiotyökalua valituilla keskeisillä osa-alueilla ja hankkeissa vuonna 2025. Työkalulla kannustetaan jäsenvaltioita yhteisissä kilpailukykyprioriteeteissa. Väli- neellä pyritään sovittamaan yhteen teollisuus- ja tutkimuspolitiikkaa sekä investointeja EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Väline toimii yhdessä eurooppalaisen ohjausjakson kanssa, ja molemmat tulevat olemaan osa mekanismia, jolla kytketään EU:n painopis- teet EU:n talousarvioon. Rahoittamiseksi käytetään EU-budjettia, kansallista rahoitusta ja yksityistä pääomaa. Ensimmäisinä pilottihankkeina voisivat olla energiainfra, digi- infra, tekoäly, bioteknologia ja valmistavan teollisuuden tuotantokapasiteetti (kriittiset lääkkeet). Koordinoitujen investointien toteuttaminen voisi nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä perustua STEP-välineestä saatuihin kokemuksiin ja seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä uuteen kilpailukykyrahastoon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa oli keskustelu kilpailukykykompassista 12.2.2025.

ITRE komitea vastuussa, raportoijaa ei vielä nimetty (25.2.)

[https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=COM\(2025\)0030](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=COM(2025)0030)

Kansallinen valmistelu

EU8 kilpailukykyjaoston kokous 24.2.2025 ja kirjallinen menettely 10.3-11.3.2025.

EU-ministerivaliokunta 14.3.2025.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Tiedonannolla ei suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

EU:n tuleva kilpailukykyrahoitus on osa EU:n tulevaa monivuotista rahoituskehystä (MFF). Komissio aikoo antaa tulevan MFF-ehdotuksensa heinäkuussa 2025 ja sen jälkeen erilliset sektorikohtaiset lainsäädäntöehdotukset. Tarkempaa tietoa sektorikohtaisten ehdotusten aikataulusta ei tässä vaiheessa ole.

Asiakirjat

KOM (2025) 30 lopullinen

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Isabella Paju, VNEUS isabella.paju@gov.fi puh. 050 574 4877

VAHVA-tunnus

EU/343/2025

Liitteet**Viite**